

HANDLINGSPLAN INTERN KONTROLL 2023

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

Förvaltningens riskarbete	3
Risker	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter	6
Kontrollaktivitet: Hantering av externa intäkter.....	6
Kontrollaktivitet: Avtalshantering	6
Kontrollaktivitet: Kontinuitetsplanering för kritiska verksamheter och verksamhetssystem	7
Nämndens/Styrelsens kontrollaktiviteter	9
Kontrollaktivitet: Likvärdig bedömning utifrån nya riktlinjer.....	9
Kontrollaktivitet: Hantering och kännedom om krishandlingsplanen	9
Framtid och utveckling	10

Förvaltningens riskarbete

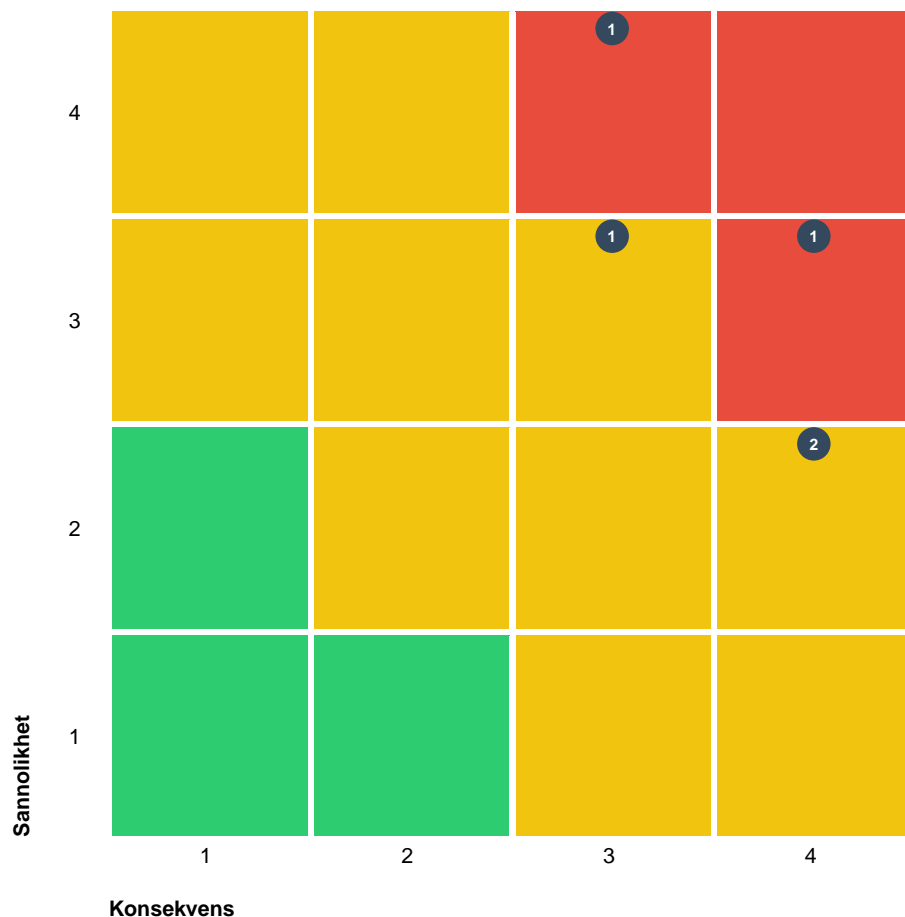
Arbetet med intern kontroll inom utbildningsförvaltningen samordnas och leds av en utvecklingsstrateg. Denne sammanställer underlag och rapporter till utbildningsnämnden samt sammankallar och leder utbildningsförvaltningens arbetsgrupper kopplade till intern kontroll.

Riskbedömning sker i utbildningsförvaltningens riskbedömningsgrupp. Under 2022 har sammansättningen i denna grupp förändrats till att innehålla fler funktioner än tidigare som bland annat rektor, biträdande rektor, administrativ chef, IKT-expert, juridisk expertis etc. Sammansättningen av gruppen har beslutats av förvaltningens ledningsgrupp och tanken är att vissa medlemmar ska bytas ut varje år så att alla verksamheter blir representerade i gruppens arbete.

Riskbedömningsgruppen inventerar risker utifrån processer samt delprocesser och bedömer riskerna utifrån den kammungemensamma riskmatrisen. Av dessa risker sker sedan en avgränsning, av sådant som är möjligt att granska inom ramen för den interna kontrollen, och slutligen gör riskbedömningsgruppen ett urval av de risker som har fått högst riskvärden. Utifrån detta urval ger även ledningsgruppen samt presidiet sina synpunkter innan ärendet till slut går upp till beslut i nämnden i december.

Risker

I riskmatrisen nedan presenteras nämndens/styrelsens risker avseende 2023, som identifierats vid riskanalys under våren 2022. Matrisen omfattar både kommungemensamma risker och sådana som identifierats av nämnden/styrelsen. Kommungemensamma risker hanteras av samtliga nämnder och styrelser och är märkta med "KF" i tabellen under matrisen.

2 Hög 3 Medel Totalt: 5

Hög
Medel
Låg

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik(Den oönskade händelsen kommer sannolikt att inträffa och kan inträffa ofta)	Allvarlig (Felet får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara stor)
3	Möjlig(Den oönskade händelsen kan sannolikt inträffa men bara ibland)	Kännbar (Uppfattas som besvärande för intressenter och verksamheten / del av verksamheten)
2	Mindre sannolik(Den oönskade händelsen skulle kunna inträffa vid något tillfälle)	Lindrig (uppfattas som liten av såväl intressenter som verksamheten/ del av verksamheten)
1	Osannolik(Den oönskade händelsen skulle endast kunna inträffa vid exceptionella förhållanden)	Försumbar (Obetydlig för de olika intressenterna och verksamheten / del av verksamheten)

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
<p>Att kommunens flöden för att hantera och redovisa externa intäkter inte hanteras och kontrolleras systematiskt, vilket kan leda till ineffektiv och felaktig redovisning, förlorade intäkter och förtroendeskada.</p> <p>(Specifik kontroll) KF</p>	3. Möjlig	3.Kännbar	 9	Hantering av externa intäkter
<p>Risk att kommunen saknar samlad översikt över gällande avtal och dess innehåll vilket kan leda till stora kostnader, skadestånd och skada på Lunds kommuns varumärke.</p> <p>(Specifik kontroll) KF</p>	4. Sannolik	3.Kännbar	 12	Avtalshantering
<p>Risk att kommunen saknar ändamålsenliga kontinuitetsplaner för kritiska verksamheter och verksamhetssystem, vilket kan leda till stor negativ påverkan på kommunens leverans av insatser, kritiska funktioner och informationssäkerhet i händelse av att kommunens verksamhet drabbas av en allvarlig störning.</p> <p>(Specifik kontroll) KF</p>	3. Möjlig	4.Allvarlig	 12	Kontinuitetsplanering för kritiska verksamheter och verksamhetssystem
<p>Risk för att handlingsplan i händelse av kris inte är känd eller av annan anledning inte följs om en krissituation uppstår</p> <p>(Specifik kontroll) N</p>	2. Mindre sannolik	4.Allvarlig	 8	Hantering och kännedom om krishandlingsplanen
<p>Risk för bristande likvärdighet i bedömning av elever på grund av nya riktlinjer från Skolverket</p> <p>(Specifik kontroll) N</p>	2. Mindre sannolik	4.Allvarlig	 8	Likvärdig bedömning utifrån nya riktlinjer

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

I detta avsnitt presenteras de tre beslutade kommungemensamma kontrollaktiviteterna för 2023.

Kontrollaktivitet: Hantering av externa intäkter

Beskrivning av kontrollaktivitet

Lunds kommuns intäkter uppgår årligen till väsentliga belopp. En god intern kontroll i intäktsprocessen är viktig både för att säkra kommunens intäkter och säkerställa att debiterat pris är korrekt i förhållande till gällande riktlinjer.

En effektiv och kvalitetssäkrad hantering av intäktsflödet är beroende av såväl ett anpassat systemstöd som effektiva och väl utvalda kontrollpunkter genom hela hanteringen. Dessutom måste rutiner och arbetsprocesser vara väl kända och förankrade i organisationen.

Syftet med granskningen är att kartlägga hur kommunens flöden för externa intäkter, exempelvis att säkra intäkter via de stadsbidrag och bidrag kommunen har rätt till, ser ut och fungerar i respektive förvaltning/styrelse samt att säkra att det finns tillräcklig kontroll och uppföljning på området.

Frågeställningar

- Hur ser kommunens intäktsflöden för externa intäkter ut?
- Hur är väsentliga intäktsflöden för externa intäkter dokumenterade?
- Är redovisning av de externa intäkterna ändamålsenlig (kontering, periodisering)?
- Vilka manuella och automatiska kontroller och uppföljningar utförs i flödet för att säkra fullständighet och riktighet – finns en ändamålsenlig intern kontroll på plats?

Metod

Kartläggning

Kontrollaktivitet: Avtalshantering

Beskrivning av kontrollaktivitet

Lunds kommun ingår årligen en mängd avtal. Bristande kunskaper och kompetens rörande avtalshantering och redan ingångna avtal riskerar att medföra stora kostnader för en kommun. Andra konsekvenser kan också vara att kommunens förtroendekapital rubbas om kommunens intressen i avtalen inte efterlevs.

I syfte att säkra att avtal hanteras ändamålsenligt och enligt samma principer har Lunds kommun genomfört flera åtgärder de senaste åren. Området inköp och upphandling av varor och tjänster har centraliserats till upphandlingsenheten sedan april 2021 och har inneburit ett professionaliserande av kommunens inköpsarbete, med målet att sänka kostnaderna för inköp. Flera nya stödinsatser till förvaltningar och styrelser har införts,

i syfte att öka hela organisationens kompetens på området.

I kommunens inköps- och upphandlingspolicy framgår att inköpsverksamheten ska organiseras på ett effektivt sätt så att inköpsarbetet kan utföras rationellt. I Lunds kommuns gemensamma avtalskatalog samlas kommunens övergripande ramavtal samt förvaltningsspecifika avtal. Alla genomförda upphandlingar i kommunen ska rapporteras in i kommunens avtalskatalog (varor och tjänster, entreprenader och direktupphandlingar).

Syftet med granskningen är att granska förvaltningarnas processer och arbetssätt för att hantera avtal. En granskning av hantering av befintliga avtal ingår också i kontrollaktiviteten, i syfte att säkra att dessa är rapporterade på korrekt vis till kommunens centrala avtalskatalog. Vidare syftar granskningen till att kontrollera att kunskaper och stöd för denna hantering är tillräcklig.

Frågeställningar

- Hur hanteras gällande avtal i respektive förvaltning/styrelse?
- Är gällande avtal korrekt rapporterade i förhållande till kommunens avtalskatalog?
- Hur ser kunskaper/kompetens rörande avtalshantering i organisationen?
- Hur ser förutsättningarna i form av exempelvis systemstöd, anvisningar, säkrande av kompetens gällande avtalshantering ut?

Metod

Kartläggning
Inventering

Kontrollaktivitet: Kontinuitetsplanering för kritiska verksamheter och verksamhetssystem

Beskrivning av kontrollaktivitet

Oavsett vilken större kris som inträffar ska kommunen ha en grundläggande krisberedskap för att kunna hantera händelsen. Kravet på beredskap finns reglerat i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap (LEH).

Lunds kommuns krisberedskapsarbete utgår från en så kallad risk- och sårbarhetsanalys (RSA), vilken ska tas fram det första året i ny mandatperiod. RSA:n utgör grunden i allt beredskapsarbete – här identifieras vad kommunen gör, vilka kritiska beroenden som finns, vilka risker vi kan utsättas för och vilka sårbarheter som finns i vårt arbete. Ett led i arbetet med RSA:n är att ta fram kontinuitetsplaner för identifierade kritiska beroenden. Ett viktigt kritiskt beroende som är identifierat är de digitala verksamhetssystemen, som är en del av kommunens IT-basinfrastruktur.

Kommunens IT-basinfrastruktur hanterar stora mängder data, som inte sällan är av känslig och sekretessklassad karaktär. Stora delar av den kommunala servicen är beroende av dess funktionalitet, både internt via exempelvis e-posthantering, verksamhetsstöd för dokumentation och journalföring liksom program för ekonomiska transaktioner och ärendehantering. Men även externt i servicen gentemot medborgare i

form av exempelvis informationskanaler via hemsidan liksom olika sorters e-tjänster för ansökningar och anmälningar till kommunen.

Syftet med granskningen är att kontrollera att kritiska verksamheter är identifierade samt att det finns upprättade kontinuitetsplaner för kritiska verksamhetssystem utifrån förvaltningarnas IT-kontinuitetsarbete. Planerna ska vara aktuella, ändamålsenliga och kända inom förvaltningen/styrelsen.

Frågeställningar

- Är kritiska verksamheter identifierade?
- Finns upprättade kontinuitetsplaner för kritiska verksamhetssystem?

Metod

Kartläggning

Nämndens/Styrelsens kontrollaktiviteter

Kontrollaktivitet: Likvärdig bedömning utifrån nya riktlinjer

Beskrivning av kontrollaktivitet

Från den 1 juli 2022 gäller ändringar i skollagen med nya bestämmelser för betygssättning. Tanken med de nya bestämmelserna är att det ska leda till att betygen bättre speglar elevernas kunskaper. En betydande risk med förändringarna är dock att det kan skapa en bristande likvärdighet i bedömningen av elevernas kunskaper. Alla verksamheter behöver i och med förändringarna se till att rutiner och verktyg för dokumentation, bedömning och betygsättning är anpassade efter de nya allmänna råden om betyg och prövning från Skolverket. Lärarna behöver också få tid och resurser till att sätta sig in i de nya riktlinjerna och att samverka kring dessa.

Frågeställningar

- Hur säkerställer verksamheterna att lärarna har fått kunskap om de nya riktlinjerna?
- Hur säkerställer verksamheterna att lärarna har fått tid att samarbeta kring hur de ska tillämpa de nya riktlinjerna?

Metod

Intervju

Kontrollaktivitet: Hantering och kännedom om krishandlingsplanen

Beskrivning av kontrollaktivitet

När en kris väl inträffar är det viktigt att samtliga medarbetare har uppdaterad kunskap om krishandlingsplanens innehåll samt vad ens egen roll vid en sådan eventuell krissituation är. Det finns en betydande risk att förvaltningens krisberedskap och kriskommunikation inte fungerar betryggande om handlingsplanen inte är väl känd ute i verksamheterna eller om den av annan anledning inte följs om en krissituation uppstår. Det är också av betydande vikt att det efter en kris görs en uppföljning med utgångspunkt i hur handlingsplanen har följts och vad som eventuellt inte har fungerat.

Frågeställningar

- Hur säkerställer verksamheterna att dess medarbetare har uppdaterad kunskap om krisplanen?
- Hur har tidigare kriser följts upp och utvärderats utifrån om den givna handlingsplanen har följts?

Metod

Kartläggning
Intervju

Framtid och utveckling

Under 2022 förändrades sammansättningen i förvaltningens riskbedömningsgrupp till att innehålla fler funktioner än tidigare som bland annat rektor, biträdande rektor, administrativ chef, IKT-expert, juridisk expertis etc. Detta upplevs ha fungerat väl och är något som förhoppningsvis kan vidare utveckla arbetet med intern kontroll.

Sammansättningen av gruppen beslutas av förvaltningens ledningsgrupp och tanken är framöver att vissa medlemmar ska bytas ut varje år så att alla verksamheter blir representerade i gruppens arbete.

Riskbedömningsgruppen inventerar risker utifrån processer samt delprocesser och bedömer riskerna utifrån den kommungemensamma riskmatrisen. Av dessa risker sker sedan en avgränsning, av sådant som är möjligt att granska inom ramen för den interna kontrollen, och slutligen gör riskbedömningsgruppen ett urval av de risker som har fått högst riskvärden. Utifrån detta urval ger även ledningsgruppen samt presidiet sina synpunkter innan ärendet till slut går upp till beslut i nämnden i december. Tanken är att i synnerhet presidiet ska få insyn i arbetet betydligt tidigare än vad som har varit fallet och detta kommer att prioriteras under 2023.